

Psykiske arbejdsskader i det danske arbejdsskadesystem

Yun Ladegaard, Cand. Psych.
Projektleder & Ph.d. studerende

Institut for Psykologi
Arbejds- & Organisationspsykologi

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Projekt Arbejdsskadesystem

Københavns Universitet, Institut for Psykologi

Projektleder, Cand. Psych. Yun Ladegaard

Vejledere: Adjunkt, Janne Skakon, Dr. Med, Bo Netterstrøm, Professor, Annie Høgh

Projektet er finansieret af Arbejdsmiljøforskningsfonden, 2013 -2017

I samarbejde med

Overlæge Nanna Eller

Arbejds- & Miljømedicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital

Statistikker Thomas Maltesen & Professor Thomas Scheike

Biostatistik, Københavns Universitet

Bidrag

- Arbejdsskadestyrelsen
- Arbejdstilsynet

- Alle arbejdsmedicinske afdelinger i Danmark

- Repræsentanter fra kommuner
- Repræsentanter fra Arbejdsmarkedets parter
- Repræsentanter fra fagbevægelser
- AES
- Advokater

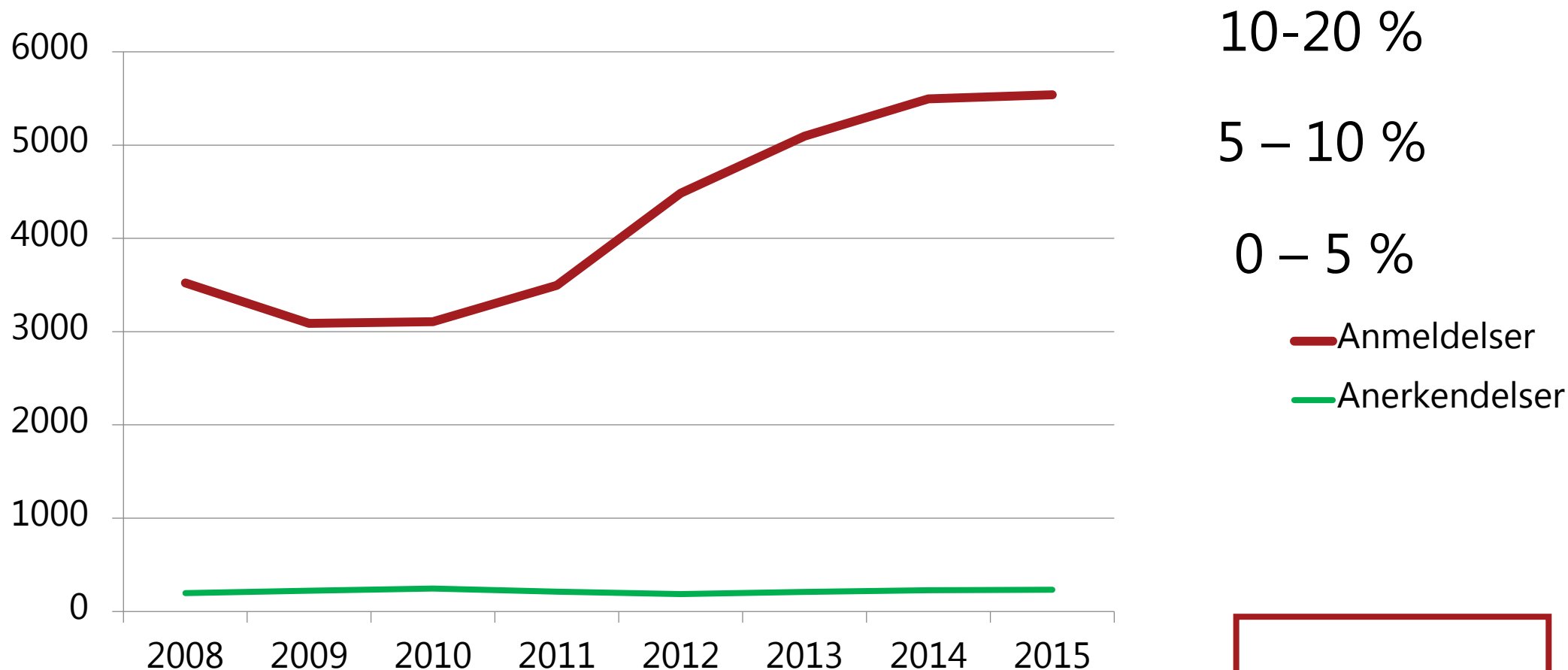
- En række eksperter indenfor området bl.a. Professor Henrik Kolstad & Overlæge Jane Frølund Thomsen

Pligt til at anmelde ved mistanke om at en sygdom skyldes arbejdet - læger og tandlæger

§ 3 Bekendtgørelse om lægers og tandlægers pligt til at anmelde erhvervssygdomme til Arbejdstilsynet og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring

Rapport fra arbejdsgruppen om anmeldelse af arbejdsskader (erhvervssygdomme).
Arbejdsskadestyrelsen, Maj 2012

Anmeldelser af psykiske erhvervssygdomme i Danmark

4,4 %

Baggrund

Øget risiko for ikke at vende tilbage på arbejdsmarkedet, Kolstad et al. 2013

Dårligere prognose, R. Teasell 2002, C. Rasmussen et al. 2008, O. Jensen 2010

Dårligere rehabilitering, B. J. Gabbe et al. 2007

Helbredsrelateret arbejdstab, J. Haahr et al. 2007

Erstatningsager kan være en stressende proces + høj psykologisk belastning, N. A. Elbers et al. 2013

Interaktion mellem forsikringssystem og medarbejder kan have negative psykosociale konsekvenser (sekundær skade) E. Kilgour et al. 2014

Sundhedssystem/personale i forbindelse med arbejdsskader kan både have positiv og negativ påvirkning på den syge medarbejder E. Kilgour et al. 2014

Formål

Hvordan oplever medarbejdere med en anmeldt psykisk erhvervssygdom det danske arbejdsskadesystem?

Design

Udforskning

Dataindsamling

Analyse

Artikler

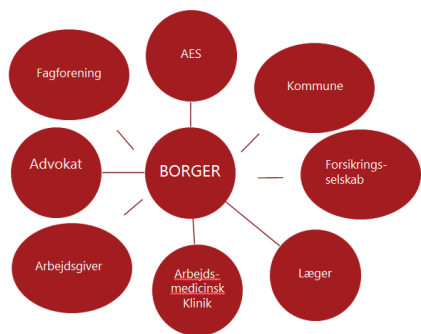
2013

2014

2015

2016

2017

Design/metode

Interviews med patienter

Rekrutteret fra Arbejdsmedicinsk afdeling
Bispebjerg Hospital & Odense Sygehus

- 11 interviews – anmeldte psykiske lidelser
- 7 interviews – uanmeldte psykiske lidelser
- 4 interviews - anmeldte fysiske lidelser

Spørgeskema udarbejdet

Anmeldt psykisk lidelse (N=721)

200 afviste uden PTSD

200 anerkendte inkl.
PTSD

121 anerkendte ex PTSD

200 afviste ex. PTSD

**Svarprocent: 60,1 %
(N=433)**

RESULTATER

Citat

- Sygeplejeske, kvinde,
Anmeldt psykisk erhvervssygdom

Hvad var det vigtigste for dig at opnå med anmeldelsen?
(højst 3 svar)

(N=433)
Personer med anmeldte psykiske erhvervssygdomme

En anerkendelse/dokumentation på at jeg var blevet syg af forhold i mit arbejde	84,5%
Mulighed for rehabilitering	7,4%
Mulighed for omskoling	3,0%
Økonomisk erstatning	24,0%
At min anmeldelse bidrog til ændringer i Arbejdsskadesystemet	16,6%
At forebygge at det ikke sker for andre i fremtiden	51,0%
At sygdommen blev registreret for en sikkerheds skyld, i tilfælde af at det senere forværres	49,7%
Andet	3,7%

Hvilken betydning har følgende personer på din daværende arbejdsplads haft for dig i forløbet med din sygdom og arbejdsskadeanmeldelse? (n=433)

	Meget positiv	Positiv	Neutral	Negativ	Meget negativ	Ikke involveret
Arbejds miljø-repræsentant	4%	9%	20%	9%	9%	48%
Nærmeste leder	4%	15%	16%	12%	41%	12%
Øverste ledelse	4%	8%	17%	12%	36%	23%

69 % - Arbejdspladsen håndterede forløbet omkring sygdommen **dårligt/mindre godt**

På kun **12 %** af arbejdspladserne sker der reelle **forandringer** i arbejdsmiljøet efterfølgende

At forebygge at det ikke sker for andre i fremtiden

"...der er mange problemer ude i blandt pædagoger... Og det vil jeg godt sætte en stopper for. Der kommer også nogen efter mig."

Klubpædagog, kvinde

"Syntes det er svært at man skal vende vrang ud på sig selv" "jeg har det dårligt med at de skal side og glo i mine journaler ..de(ASK) burde kun få det tilsendt som var relevant for sagen" – klubpædagog

Retfærdighed findes ikke, det handler om at finde det lille hul...det som er galt med dig...starter ved din Apgar score (en score der laves ved fødslen)
- Sygeplejeske

Illustrationer fjernet af hensyn til copyright

Processen omkring arbejdsskadeanmeldelsen har forhindret eller forsinket tilbagevenden til arbejdet for **18%** (N= 433)

Artikel 1 – publiceret i Tidsskrift for Arbejdsliv marts 2016

Psykisk arbejdsskade

– illusionen om den forebyggende indsats

Yun Ladegaard, Janne Skakon & Bo Netterstrøm

Belastninger i det psykiske arbejdsmiljø er en udfordring i både dansk og europæisk kontekst, og antallet af anmeldte psykiske erhvervssygdomme er steget med 43 % over de seneste 4 år. Dog får over 95 % afvist deres sag i Arbejdsskadestyrelsen (Arbejdsskadestyrelsen 2015a). I denne artikel undersøges hvorfor medarbejdere vælger at anmelde en psykisk erhvervssygdom, på trods af en minimal chance for anerkendelse i Arbejdsskadestyrelsen. Artiklen viser, at en væsentlig årsag til anmeldelserne er ønsket om, at arbejdsskadeanmeldelsen får en forebyggende effekt på arbejdspladsen. Imidlertid sker der ofte ingen forandringer på arbejdspladsen bl.a. fordi Arbejdstilsynet sjældent fører tilsyn, og medarbejderne oplever en individualisering af problemerne i arbejdsmiljøet. Et stort antal sygemeldte medarbejdere går således igennem en belastende anmeldelsesprocedure og spilder dyrebare ressourcer på arbejdsskadeanmeldelser, uden hverken at få anerkendelse i Arbejdsskadestyrelsen eller at opnå den ønskede forebyggende effekt på arbejdspladsen. Artiklen er baseret på analyser af interviews og spørgeskemabesvarelser fra medarbejdere med en anmeldt psykisk erhvervssygdom samt Rigsrevisionens rapport om tilsyn med det psykiske arbejdsmiljø (Statsrevisorerne 2015).

Udfordringer i det psykiske arbejdsmiljø er centrale problemstillinger i både dansk og europæisk kontekst. Eksempelvis svarer 25 % af de adspurgte medarbejdere i Europa, at de oplever arbejdsrelateret stress hele eller det meste af deres arbejdstid, og at arbejdet påvirker deres helbred negativt (Eurofound & EU-OSHA 2014). I Arbejdstilsynets rapport *Fremtidens arbejdsmiljø 2020* konkluderes det, at psykisk arbejdsmiljø er ét ud af tre arbejdsmiljøområder, som har størst betydning for både sikkerhed, sundhed og udbud af arbejdskraft for arbejdsmarkedet som helhed (Arbejdstilsynet 2010). Når en medarbejder bliver syg, og der er mistanke om, at det skyldes arbejdsmæssige forhold, kan der udarbejdes en arbejdsskadeanmeldelse¹. I Danmark er antallet af

anmeldte psykiske erhvervssygdomme gået fra 3107 årlige anmeldelser i 2010 til 5.495 årlige anmeldelser i 2014, hvilket er en stigning på 43 % (Arbejdsskadestyrelsen 2015a). Arbejdsskadeanmeldelser går i dag både til Arbejdstilsynet (AT) og Arbejdsskadestyrelsen, og får således to funktioner: AT får oplysninger om arbejdsmiljø, der formodes at have ført til sygdom, og disse oplysninger bruges ifølge AT's hjemmeside i det forebyggende arbejdsmiljøarbejde, og Arbejdsskadestyrelsen vurderer, hvorvidt sygdommen kan anerkendes som arbejdsskade, der kan udløse erstatning (Arbejdstilsynet 2015).

I anmeldeblanketten, til brug for en arbejdsskadeanmeldelse, kunne man tidligere afkrydse, at anmeldelsen kun skulle adresseres AT. Anmeldelsen blev således ikke

Tak for opmærksomheden

yun.ladegaard@psy.ku.dk

www.arbejdsskadesystem.dk

Følg min forskning på
facebookside: Psykologyun

